

Medundertegnede Holstein-Holstein-borg og Frederiksen indrømme, at Billighed i mange Tilfælde kan tale for at komme den 10de Fæstefamilie til Hjælp, men kunne ikke anbefale at gaae videre end til at give Ministeren en Bemyndigelse i denne Retning.

Medens medundertegnede C. Emil Rosenørn erkjender den smukke og velvillige Tanke, som har foranlediget det foreliggende Lovforslag, maa jeg dog af flere Grunde, som jeg i Korthed skal tillade mig at antyde, fraraade dets Vedtagelse. Her er ikke Tale om at give et bestaaende Retsskrav en Form, hvorunder det kan gjøres gjældende, men Lovforslaget har til Hensigt at tilveiebringe en ny Rettsadkomst. Loven af 19de Februar 1861 § 2 har det dobbelte Formaal, at fremme Selveiendom ved at opmuntre til at sælge Fæstegaardene til de paa samme etablerede Familier, og at sætte Fæstegodssets Ciere istand til at erholde fri Disposition over Fæstejord, hvor saadan Frihed af en eller anden Grund er af Betydning for ham; naar nu Lovgivningsmagten fremmer dette dobbelte Formaal ved under visse nærmere angivne Betingelser at overlade Cieren til fri Raadighed som over Hovedgaardsjord saa meget Harkorn af det øvrige ham tilhørende Bøndergods, som udgjør $\frac{1}{3}$ af det Bortsolgte, saa skeer dette paa en saadan Maade, at de paagjældende Fæsteres Ret i enhver Henseende respecteres, idet Inddragelsen først finder Sted ved Fæstledighed, eller naar Brugeren giver sit Samtykke til Jordens Afstaelse; Familien har altsaa intet Retsskrav, hvorpaa den kan begrunde nogen Fordring paa Statskassen. — Vil man til Fordeel for den Begunstigelse, Lovforslaget tilsigter at skaffe Familien, paaberaabe sig, at det er billigt, at der ydes Familien Erstatning, fordi Ingen af dens Medlemmer kan faae den nedlagte Gaard hverken til Fæste eller i Cie, saa turde det være vanffeligt at begrunde dette Billighedskrav, men i hvert Fald kommer man ind paa en farlig Vej, hvor det vil være saa godt som umuligt at sige, hvor der skal standses, og jeg skal blot — for at holde mig til de Forhold, som her ligge nærmest — henlede Opmærksomheden paa, at vil man yde Familien Hjælp, fordi

den ifølge Loven af 19de Februar 1861 § 2 er udelukket fra, at Noget af dens Medlemmer kan tage Gaardens Besiddelse i Arv, saa vil der med Føie kunne gjøres samme Fordring, naar en Gaards Jorde ere indtagne til Skovs Fredning og Opelsning, eller hvor Bondejord er indtagen under en Hovedgaard i Henhold til Tilladelser, som i sin Tid maatte være erhvervede paa Grund af, at Høvetiet enten aldeles eller i det Væsentlige var affasset, ja i Grunden ogsaa hver Gang en Fæstegaard overtages af en Fremmed, til hvem den enten er solgt, fæstet eller forpagtet. — Det seer ogsaa noget underligt ud at tilsiige en Person et større eller mindre, men i hvert Fald særdeles favorabelt Laan af Statskassen, uden at han samtidig overtager eet eller andet Arbeide eller en eller anden Virksomhed, som Staten har Interesse af at see fremmet, ja uden at det ligger for, at han i sin Virksomhed behøver et saadant Laan; Paagjældende er maaffee forsørgt ved Besiddelsen af en anden Gaard, eller har foretrukket en indbringende Kjobstadsnæring for Landbrug — Exemplerne kunne let søges — i saadanne Tilfælde vil den Paagjældende ikke selv beholde den Gaard, han kjober, men det vil blive en Speculationsgjenstand fra Andres Side at skaffe sig Statspenge paa favorable Vilkaar ved at benytte de Begunstigede som Mellemliggende i Eiendoms-handler. — Endelig bemærkes, at man ikke for Tiden kan danne sig nogen begrundet Mening om Størrelsen af den Sum, hvorpaa der efterhaanden vil blive gjort Krav, altsaa heller ikke om, hvorvidt Staten kan taale Affavnet af Pengene; om Staten kan være tjent med at anbringe sine Penge paa den tilsigtede Maade, spørges der slet ikke, naaget dette, navnlig naar de stillede Vædringsforslag maatte blive vedtagne, turde være i særdeles høi Grad tvivlsomt.

I Henhold til det saaledes Meddeelte foreslaaer jeg, at Lovforslaget nægtes Overgang til 3die Behandling.